

Prima instanță: Gh. Bîrnaz.
Instanța de apel: N. Traciuc, M. Anton, Iu. Cotruță.

dosarul nr. 2rc-542/16

DECIZIE

08 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Mihai Poalelungi
Tatiana Vieru
Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de către reprezentantul recurentului,
Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 166, Valeriu Duca,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Cooperativei de
Construcție a Locuințelor nr. 166 împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal
Chișinău”, intervenient accesoriu Primăria municipiului Chișinău cu privire la
obligarea schimbării țevilor magistrale, încasarea venitului ratat și repararea
prejudiciului moral,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2016, prin care a
fost respinsă cererea Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 166 cu privire la
scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de
Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 166, cu acordarea termenului pentru
achitarea taxei de stat stabilite,

c o n s t a t ă

La 01 iunie 2011, reclamantul CCL nr. 166a depus cerere de chemare în
judecată împotriva S.A. „Apă-Canal Chișinău”, intervenient accesoriu Primăria
mun. Chișinău cu privire la obligarea schimbării țevilor magistrale, încasarea
venitului ratat și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, condominiul blocului locativ
de pe bd. Moscovei, 13, mun. Chișinău, aparține cu drept de proprietate CCL nr.
166.

Menționează reclamantul că, conform deciziei Consiliului Municipal Chișinău, nr. 42/7-38 din 16 martie 2006, terenul pe care a fost construit blocul locativ a fost transmis în posesia CCL nr. 166.

Susține reclamantul că, în subsolul acestui bloc locativ este o rețea de canalizare prin care se distribuie apă către consumatorii din alte blocuri locative, această rețea fiind una de distribuție și de înaltă tensiune, având diametrul mare.

Afirmă reclamantul că, rețelele respective de canalizare sunt avariate încă din anul 2005, iar din acest motiv, au loc scurgeri semnificative de apă, inundând și distrugând fundamentul blocului locativ.

Astfel, reclamantul a adresat pârâtului câteva cereri cu privire la întreprinderea măsurilor de reparație capitală a rețelelor de canalizare prin schimbarea rețelelor uzate.

Ulterior, S.A. „Apă-Canal Chișinău” a recunoscut că rețelele de canalizare tranzitează subsolul blocului locativ situat pe bd. Moscovei, 13, mun. Chișinău, însă a refuzat să repare prejudiciul cauzat.

Cere reclamantul CCL nr. 166 recunoașterea dreptului de suprafață a S.A. „Apă-Canal Chișinău” asupra rețelelor de canalizare din subsolul blocului locativ nr. 13, situat pe bd. Moscovei, 13, mun. Chișinău, încasarea în beneficiul reclamantului din contul pârâtului a venitului ratat în mărime de 50 000 lei.

La 30 ianuarie 2015, reclamantul a depus cerere de concretizare a cerințelor, cerând obligarea pârâtului la schimbarea țevelor magistrale care se află în subsolul blocului locativ situat pe bd. Moscovei, 13, mun. Chișinău, încasarea în beneficiul reclamantului din contul pârâtului a venitului ratat în mărime de 118 972 lei, repararea prejudiciului moral în mărime de 80 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Ulterior, reclamantul a depus repetat o cerere de concretizare a cerințelor, cerând obligarea pârâtului la schimbarea totală a țevelor magistrale care se află în subsolul blocului locativ situat pe bd. Moscovei, 13, mun. Chișinău, încasarea în beneficiul reclamantului din contul pârâtului a venitului ratat în mărime de 84 073 lei și 10 bani și repararea prejudiciului moral în mărime de 80 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriai Râșcani, mun. Chișinău din 03 decembrie 2015, acțiunea a fost admisă parțial. S-a dispus obligarea pârâtului S.A. „Apă-Canal Chișinău” la schimbarea totală a țevelor magistrale (apeductului) care se află în subsolul blocului locativ situat pe bd. Moscovei, 13, mun. Chișinău, încasarea din contul pârâtului S.A. „Apă-Canal Chișinău” în beneficiul statului a taxei de stat în mărime de 100 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2016, a fost respinsă cererea CCL nr. 166 cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de CCL nr. 166, fiindu-i acordat apelantului un termen de

până la 07 zile de la data recepționării încheierii pentru achitarea taxei de stat și prezentării cererii de apel în limba de stat.

S-a comunicat apelantului că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, adică nu va achita taxa de stat integral necesară la depunerea cererii de apel și nu va prezenta cererea de apel în limba de stat, cererea nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

La 06 aprilie 2016, reprezentantul recurentului, CCL nr. 166, Valeriu Duca, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2016, cerând admiterea recursului, casarea încheierii recurate cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, și remiterea cauzei spre examinare în fond în instanța de apel.

La 31 mai 2016, reprezentantul recurentului, CCL nr. 166, Valeriu Duca, a declarat recurs suplimentar împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2016, cerând admiterea recursului, casarea încheierii recurate cu remiterea unei noi hotărâri cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

În motivarea recursurilor, recurentul a indicat că încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2016 este neîntemeiată și ilegală, fiind pasibilă de casare, deoarece aceasta ar fi fost emisă cu încălcarea vădită a normelor de drept material și procedural.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele recursurilor, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile urmează a fi admise, cu casarea integrală a încheierii Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2016 și restituirea cauzei civile în instanța de apel la faza primirii cererii de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Din materialele dosarului urmează că, la 01 iunie 2011, reclamantul CCL nr. 166 a depus cerere de chemare în judecată împotriva S.A., „Apă-Canal Chișinău”, intervenient accesoriu Primăria mun. Chișinău cu privire la obligarea schimbării țevilor magistrale, încasarea venitului ratat și repararea prejudiciului moral.

Prin hotărârea Judecătoriai Râșcani, mun. Chișinău din 03 decembrie 2015, acțiunea a fost admisă parțial. S-a dispus obligarea pârâtului S.A. „Apă-Canal Chișinău” la schimbarea totală a țevilor magistrale (apeductului) care se află în subsolul blocului locativ situat pe bd. Moscovei, 13, mun. Chișinău, încasarea din

contul pârâtului S.A. „Apă-Canal Chișinău” în beneficiul statului a taxei de stat în mărime de 100 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2016, a fost respinsă cererea CCL nr. 166 cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de CCL nr. 166, fiindu-i acordat apelantului un termen de până la 07 zile de la data recepționării încheierii pentru achitarea taxei de stat și prezentării cererii de apel în limba de stat.

La 06 aprilie 2016, reprezentantul recurentului, CCL nr. 166, Valeriu Duca, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2016, cerând admiterea recursului, casarea încheierii recurate cu remiterea unei noi hotărâri cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, și remiterea cauzei spre examinare în fond în instanța de apel.

Ulterior la 31 mai 2016, reprezentantul recurentului, CCL nr. 166, Valeriu Duca, a declarat recurs suplimentar împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2016, cerând admiterea recursului, casarea încheierii recurate cu remiterea unei noi hotărâri cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 83 alin. (1) CPC, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Prin urmare, o condiție indispensabilă pentru admiterea spre examinare a cererii de apel reprezintă plata taxei de stat, dovada căreia potrivit art. 365 alin. (4) CPC se anexează la cererea de apel.

În conformitate cu art. 85 alin. (4) CPC în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

În contextul normei de drept supra citată, instanța de recurs constată că recurentul-apelant a prezentat probe suficiente ce ar dovedi imposibilitatea acestuia de a achita taxa de stat la depunerea apelului.

Or, din materialele dosarului urmează că, CCL nr. 166 nu desfășoară activitate de antreprenariat, iar proprietatea imobiliară a CCL nr. 166 este cooperatistă. Mai mult ca atât, CCL nr. 166 nu dispune de mijloace bănești.

Este de menționat faptul că, apelantul a depus cererea de apel fără a achita taxa de stat, dar a cerut, scutirea de la plata taxei de stat din considerentul imposibilității achitării acesteia ca consecință a stării financiare precare.

La adoptarea încheierii contestate, instanța de apel nu a dispus de careva probe că, recurentul-apelant nominalizat, ar dispune de alte careva venituri sau proprietăți, care i-ar fi permis să achite taxa de stat impusă.

Din materialele dosarului mai urmează că, potrivit procesului-verbal din 31 martie 2016 (f.d. 188), a avut loc ședința de judecată cu participarea reclamantului-apelant CCL nr. 166, Valeriu Duca, fapt însă negat de către aceasta, invocând că pe CD cu înregistrarea audio a ședinței de judecată din 31 martie 2016, nu a fost înregistrat nimic, or, în procesul-verbal din cadrul ședinței a fost consemnat faptul că ședința s-a desfășurat cu înregistrarea audio.

În astfel de circumstanțe, consideră instanța de recurs, impunerea recurentului-apelant la plata taxei de stat menționate, constituie în realitate o îngrădire a acestuia la accesul la justiție, drept stipulat la art. 20 a Constituției Republicii Moldova și art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului.

De altfel, instanța europeană a relatat în practica sa constantă că, „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen nu exclude niciodată ipoteză că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară în accesul unei persoane la o instanță (Tolstoy –Miloslavsky împotriva Regatului Unit), dar această restricție se impune a fi una justificată, generată de situația celui ce recurge la calea de atac, dar și conformă normelor care guvernează accesul la justiție. Respectiv, impunerea achitării taxei de stat în condițiile în care norma legală, și situația contestatarului prevede scutirea de la achitarea taxei de stat – ar restricționa nejustificat accesul la justiție, și s-ar admite astfel încălcarea unuia din drepturile fundamentale consfințite în Convenție.

În același timp, într-o jurisprudență constantă (Clionov vs. Moldova, Tudor Comerț vs. Moldova, Teltronic-CATV vs. Polonia, etc.) Curtea a statuat că dreptul la tribunal este pus grav în discuție dacă taxa de stat este fixată într-un quantum excesiv, în deosebi atunci când cel care intenționează să exercite calea de atac este lipsit de resurse financiare. În consecință, Curtea Europeană a arătat că în toate cazurile de exercitare a recursului (apelului) fără plata taxei de stat, instanța de judecată trebuie să examineze posibilitatea reducerii cuantumului acesteia sau scutirii recurentului (apelantului) care invocă situația grea financiară.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a stabilit în mod cert încălcarea normelor de drept procedural de către instanța de apel în cadrul respingerii cererii de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către reprezentantul recurentului, CCL nr. 166, Valeriu Duca, de a casa integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2016 și de a restitui cauza civilă în instanța de apel la faza primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b). CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de către reprezentantul recurentului, Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 166, Valeriu Duca.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 166 împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, intervenient accesoriu Primăria municipiului Chișinău cu privire la obligarea schimbării țevelor magistrale, încasarea venitului ratat și repararea prejudiciului moral, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău la faza primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Mihai Poalelungi

Tatiana Vieru

Oleg Sternioală